

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่จะส่งประเมิน (เรียงลำดับตามความดีเด่นหรือความสำคัญ)

๑) ชื่อผลงาน

- ๑.๑) ผลงานลำดับที่ ๑ : การพิจารณาดำเนินการตรวจสอบหลักการค่าทดแทนที่ดิน
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้าม
แม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว - บ้านวังตะเคียน
- ๑.๒) ผลงานลำดับที่ ๒ : การพิจารณาดำเนินการจ่ายเงินค่าช่วยเหลือ ค่าเรือถนน
สิ่งปลูกสร้าง ค่าต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก และค่าขนย้าย(ที่ดิน)
ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่หน่วยราชการ
ดูแลเนื่องในการสร้าง ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐
สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด
ตอน บ้านหนองบัว - บ้านวังตะเคียน
- ๑.๓) ผลงานลำดับที่ ๓ : การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และ
การดำเนินการต่อสู้คดีปกครอง กรณี นายแมแอตคาน อารีวงศ์กุล
ขอให้กรมทางหลวงจ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่ม

๒) ระยะเวลาที่ดำเนินการ

- ๒.๑) ผลงานลำดับที่ ๑ : ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ - ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙
- ๒.๒) ผลงานลำดับที่ ๒ : ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ - ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐
- ๒.๓) ผลงานลำดับที่ ๓ : ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ - ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

๓) สัดส่วนในการดำเนินการเกี่ยวกับผลงาน

- ผลงานลำดับที่ ๑ : ตนเองปฏิบัติ คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ๘๐ % ของปริมาณงาน
รายละเอียดผลงาน การพิจารณาดำเนินการตรวจสอบหลักการค่าทดแทนที่ดิน ทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว -
บ้านวังตะเคียน

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วม ในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
นายวัฒน์ชัย นาชัยเวียง วิศวกรโยธาเชี่ยวชาญ		๒๐ %	เป็นคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กำหนด ราคาเบื้องต้น ของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้อง เวนคืน เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่ง ที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว - บ้าน วังตะเคียน ในเขตท้องที่ตำบลแม่ปะ และ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

- ผลงานลำดับที่ ๒ : ตนเองปฏิบัติ คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ๘๐ % ของปริมาณงาน รายละเอียดผลงาน การพิจารณาดำเนินการจ่ายเงินค่าช่วยเหลือ ค่าเรือขนส่งปลูกสร้าง ค่าต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก และค่าขนย้าย(ที่ดิน) ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ที่หน่วยราชการ ดูแลเนื่องในการสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว - บ้านวังตะเคียน

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วม ในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
นายสุนทร เนตรทิพย์ นายช่างโยธาอาวุโส		๒๐ %	เป็นหัวหน้าโครงการ ร่วมปฏิบัติงานการตรวจสอบที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ เป็นผู้ร่วมตรวจสอบพื้นที่ทับซ้อน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่อยู่ในความควบคุมดูแลของส่วนราชการอื่น

- ผลงานลำดับที่ ๓ : ตนเองปฏิบัติ คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ๘๐ % ของปริมาณงาน รายละเอียดผลงาน การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และการดำเนินการต่อสู้คดีปกครอง กรณี นายแม่แอตคาน อารีวงศ์กุล ขอให้กรมทางหลวงจ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่ม

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วม ในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
นายสุนทร เนตรทิพย์ นายช่างโยธาอาวุโส		๒๐ %	เป็นผู้ร่วมเขียนแผนผังแสดงที่ตั้งที่ดินแปลงที่ถูกฟ้องคดี และแผนที่สังเขป เพื่อใช้ในการจัดส่งเป็นคำให้การแก้คำฟ้อง เป็นเอกสารประกอบการพิจารณาคดีของศาลปกครอง

๔) ข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน (จำนวน ๑ เรื่อง)

เรื่อง การตรวจสอบที่ดินสงวนนอกเขตทาง

แบบเสนอเค้าโครงเรื่องโดยสรุปของผลงานและข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนา หรือปรับปรุงงาน

(กรณีเลื่อนประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ)

ชื่อผลงานลำดับที่ ๑ การพิจารณาดำเนินการตรวจสอบหลักการค่าทดแทนที่ดิน ทางหลวง
แผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สายทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว -
บ้านวังตะเคียน

๑) สรุปสาระสำคัญโดยย่อ

การพิจารณาดำเนินการตรวจสอบหลักการค่าทดแทนที่ดิน และเป็นคณะกรรมการปรองดอง
เพื่อพิจารณากำหนดราคาของทรัพย์สิน ได้กำหนดราคาค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงิน
ค่าทดแทนชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ กล่าวคือ ตรวจสอบผู้มีอำนาจ คือ คณะกรรมการปรองดอง
เพื่อพิจารณากำหนดราคาของทรัพย์สิน ว่าเป็นผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ และการ
ดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งราคาค่าทดแทนที่คณะกรรมการปรองดองฯ
กำหนดเป็นราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่ ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบกรมทางหลวงว่าด้วยการ
เวนคืนและการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ.๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๘.๓
วรรคแรก กำหนดให้มีการรับทราบหลักการค่าทดแทนที่ดินหลังจากที่คณะกรรมการปรองดองฯ
ได้มีมติกำหนดหลักการค่าทดแทนที่ดินแล้วเสร็จ ให้สำนักงานทางหลวงพิจารณาพร้อมความเห็น
นำส่งสำนักจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน เสนออธิบดี หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายรับทราบ และสั่งการโดยเรื่องนี้
ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวง ได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการส่วนกฎหมายและกรรมสิทธิ์ที่ดิน
เป็นผู้พิจารณาพร้อมความเห็น เสนอผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวง เพื่อส่งสำนักจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน
เสนออธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายรับทราบ และสั่งการต่อไป

การรวบรวมข้อมูล รายละเอียด พิจารณาการตรวจสอบหลักการค่าทดแทนที่ดิน รายชื่อ จำนวน
๑๓ โชน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด
ตอน บ้านหนองบัว - บ้านวังตะเคียน ระหว่าง กม.๐+๐๐๐ - กม.๑๗+๒๕๐ เป็นงานจัดกรรมสิทธิ์
ที่ดิน โดยระเบียบว่าด้วยการเวนคืนและการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ.๒๕๕๑ ได้กำหนดว่า
เมื่อคณะกรรมการปรองดองฯ ได้กำหนดหลักการค่าทดแทนที่ดินและต้นไม้ยืนต้นแล้ว ให้สำนักงาน
ทางหลวงพิจารณาพร้อมความเห็นนำส่งสำนักจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อเสนออธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมายรับทราบและสั่งการต่อไป สาระสำคัญของงานหรือจุดเด่นของงาน คือ ทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข ๑๓๐ สายทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด เป็นทางหลวงตัดใหม่ตลอดสาย
เชื่อมโยงระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่อำเภอ
แม่สอด จังหวัดตาก เส้นทางนี้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแดนที่สำคัญระหว่างประเทศ ตามแนว
ตะวันออก - ตะวันตก ในกรอบความร่วมมือ GMS (Greater Mekong Subregion) ซึ่งมีปริมาณ
การจราจรในปัจจุบันสูง และในอนาคตมีแนวโน้มเพิ่มสูงมากขึ้น โดยการก่อสร้างสะพานข้าม
แม่น้ำเมยแห่งใหม่ และทางหลวงแนวใหม่สามารถหลีกเลี่ยงชุมชนหนาแน่น ทำให้ช่วยลดระยะเวลา
ในการเดินทาง รวมทั้งลดปัญหาอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางได้ กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์
ประชาชนผู้ใช้ทางในพื้นที่ และผู้ใช้ทางที่เดินทางระหว่างภูมิภาคและระหว่างประเทศรวมทั้ง
ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าและบริการ จึงเป็นโครงการที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนและจำเป็นต้องจัด
กรรมสิทธิ์ที่ดิน และจ่ายเงินค่าทดแทนก่อน เพื่อมิให้ติดขัดการก่อสร้าง อีกทั้งอำเภอแม่สอด จังหวัด
ตาก ได้มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ราคาที่ดินเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัวจากราคา
ประเมินทุนทรัพย์ เพราะมีนักลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่เพื่อตั้งโรงงาน

อุตสาหกรรม มีการจ้างงานจากคนในพื้นที่มากขึ้น ประกอบกับได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๑๑๒ ง หน้า ๓ ที่ ๑๗/๒๕๕๘ เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้แถลงยุทธศาสตร์สำคัญ ๙ ด้าน เพื่อใช้เป็นหลักหรือแนวทางในการปฏิรูปที่ดิน และพัฒนาประเทศให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม และเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน ซึ่งในการดำเนินงานนั้น ได้วางหลักการค่าทดแทนที่ดินโดยคิดจากราคาจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่มีการซื้อขายที่ดิน ราคาเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน ราคาประเมินที่ดิน ที่ธนาคารกรุงไทย ใช้ตีราคาประเมินที่ดิน เพื่อรับจ้างหรือเป็นหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน แล้วนำมาปรับลดตามสภาพทำเลที่ตั้งของที่ดินที่ถูกเวนคืน ซึ่งจะได้นำมากำหนดค่าทดแทนตามโซนนั้นๆ และคณะกรรมการปรองดองฯ ได้มีมติให้กำหนดเงินค่าทดแทนและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน โดยพิจารณากำหนดค่าทดแทนที่ดินส่วนที่เหลือที่ได้รับผลกระทบจากการเวนคืนในอัตราร้อยละ ๓๐ ของราคาค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนโดยไม่พิจารณาถึงรูปแปลงที่ดินคงเหลือ เนื้อที่คงเหลือจากการเวนคืน มากน้อยเท่าใด ส่วนที่ดินส่วนที่เหลือที่มีราคาลดลงที่ถูกเวนคืนทั้งแปลง คณะกรรมการเห็นควร กำหนดราคาให้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ทั้งนี้ได้เทียบเคียงจากตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครองกลาง ศาลปกครองสูงสุด และศาลฎีกาเคยได้พิจารณากำหนดค่าที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนอันมีราคาลดลง

๒) ความยุ่งยากซับซ้อนของงาน

๑. การตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวมทั้งหลักฐาน เอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการกำหนดหลักการค่าทดแทนที่ดิน

๑.๑ ข้อกฎหมาย

ความยุ่งยากในการตรวจสอบพิจารณาข้อกฎหมาย ข้อกฎหมายดังกล่าวได้แก่ มาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๙ วรรคสี่ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ ระเบียบกรมทางหลวงว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๘.๓ วรรคแรก คำสั่งกรมทางหลวง ที่ ๔๓/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๒ เรื่อง คู่มือแนวทางการกำหนดค่าทดแทนของคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของกรมทางหลวง ซึ่งข้อกฎหมายเหล่านี้ เป็นกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจในการกำหนดราคาค่าทดแทน และผู้ใช้อำนาจคือ คณะกรรมการปรองดอง เพื่อพิจารณากำหนดราคาของทรัพย์สิน รวมทั้งได้กำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการในการกำหนดค่าทดแทน ความสำคัญที่ถือได้ว่ามีความยุ่งยาก คือ การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อกฎหมายหรือไม่ เป็นไปตามขั้นตอนหรือหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ผลของการดำเนินการนั้นจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือ การดำเนินการขาดสาระสำคัญ เช่น ในการกำหนดค่าทดแทนไม่นำ ข้อคำนึงตามมาตรา ๒๑ (๑) - (๕) มาใช้ในการกำหนดราคา หรือได้นำหลักเกณฑ์อื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย จะส่งผลให้การดำเนินการกำหนดราคาค่าทดแทนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเจ้าของทรัพย์สิน หรือหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เวนคืน ความยุ่งยาก คือ ผู้ตรวจสอบข้อกฎหมายจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในข้อกฎหมายเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ในการใช้กฎหมายเป็นอย่างดี จึงจะสามารถพิจารณาได้ว่าการดำเนินการนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเจ้าของทรัพย์สินหรือหน่วยงานของรัฐอย่างมาก การพิจารณาในข้อกฎหมายนี้ เป็นเรื่องสำคัญมาก จึงถือได้ว่ามีระดับของความยุ่งยากมาก

๑.๒ ข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐

ความยุ่งยากในการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ ถือได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงตามกฎหมายซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะเป็นข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการฯ นำมาใช้ในการพิจารณา กำหนดราคาค่าทดแทน ถ้าหากข้อเท็จจริงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ผลคือราคา ค่าทดแทนนั้นชอบด้วยกฎหมาย ถ้าหากข้อเท็จจริงไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดจะทำให้ การดำเนินการของคณะกรรมการฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะมีผลกระทบต่อเจ้าของทรัพย์สินและ หน่วยงานที่เวนคืนได้ ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญและมีความยุ่งยากมาก ดังนี้

(๑) สภาพทำเลที่ตั้งของที่ดิน

ตามมติของคณะกรรมการฯ ได้กำหนดหลักการค่าทดแทนที่ดินเป็นรายโซน จำนวน ๑๓ โซน ความยุ่งยากในการตรวจสอบข้อเท็จจริงในชั้นนี้ คือ จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของ สภาพทำเล ที่ตั้ง รวมถึงหลักฐานเอกสารที่คณะกรรมการฯ ใช้ในการพิจารณาว่ามีความถูกต้อง สอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือไม่อย่างไร ได้แก่ เขตท้องที่กับหลักฐานที่ดินที่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ สภาพทำเลตามหลักฐานที่ดิน แผนผังการกำหนดหลักการค่าทดแทนที่ดินแสดงที่ตั้งของที่ดินมีความ ถูกต้องสอดคล้องกันหรือไม่ สภาพของที่ดินที่ถูกเวนคืนก่อนและหลังการเวนคืนแต่ละแปลงว่ามีสภาพ อย่างไร ทั้งนี้จะต้องมีความถูกต้องชัดเจนตามข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการฯ นำมาใช้พิจารณากำหนด หลักการค่าทดแทนที่ดิน ความยุ่งยากคือ ผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่ได้ไปตรวจสอบสภาพทำเลที่ตั้ง ในพื้นที่จริง ทำให้ไม่สามารถเข้าใจสภาพทำเลที่ตั้งที่แท้จริงได้อย่างถูกต้อง โดยจะต้องตรวจกับ หลักฐานเอกสารที่คณะกรรมการฯ ใช้พิจารณาเท่านั้น

(๒) ราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด

ในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เห็นว่าราคาซื้อขายที่ดิน ที่สำนักงานที่ดินจังหวัด จัดส่งมานั้น เป็นราคาซื้อขายที่ดินที่มีราคาสูง เนื่องจาก เป็นการซื้อขายในลักษณะของที่ดินที่ติดกับ ถนนสายทางตัดใหม่ อีกทั้งกรณีที่ราษฎรผู้ถูกเวนคืนได้สูญเสียที่ดินจากการเวนคืน แต่เนื้อที่ดินส่วนที่เหลือ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากติดถนนสายตัดใหม่ จึงเป็นกรณีที่ได้รับผลประโยชน์จากการเวนคืนจึงไม่สมควร นำมาใช้ในการพิจารณาวางหลักการค่าทดแทนที่ดิน อีกทั้งในการตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ถือว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยากมาก ซึ่งต้องเสาะแสวงหาราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดด้วยความ ระมัดระวัง

(๓) ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินฯ

การตรวจสอบราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินฯ ของที่ดินแต่ละโซนเป็นเรื่องที่ยุ่งยากมาก เนื่องจากมีหลายโซนราคา ความยุ่งยาก คือ ผู้ตรวจสอบจะต้องปูราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินฯ ของที่ดินแต่ละโซนให้ได้ เพื่อตรวจสอบดูว่ามีความถูกต้องหรือไม่อย่างไร และจะต้องตรวจสอบ สภาพทำเลของที่ดินแต่ละแปลงว่ามีความถูกต้องกับข้อเท็จจริงหรือไม่อย่างไร

๑.๓ การพิจารณาหลักการค่าทดแทนที่ดินและทำความเข้าใจ

ความยุ่งยากในการพิจารณาหลักการค่าทดแทนที่ดินและทำความเข้าใจ เป็นหัวใจสำคัญ ของเรื่องซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญและมีความยุ่งยาก คือ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาว่าหลักการ ค่าทดแทนที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดราคาดังนั้น ควรที่จะนำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวง เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นส่งสำนักจัดการกรมสิทธิที่ดินเพื่อเสนอกกรมฯ หรือผู้ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบหลักการหรือไม่ หรือควรทักท้วง หรือเห็นควรให้คณะกรรมการฯ ทบทวนพิจารณาใหม่

อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในการดำเนินการพิจารณาหลักการค่าทดแทนที่ดิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำแม่แห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว – บ้านวังตะเคียน นั้น มีความยุ่งยากมาก กล่าวคือ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงจะพบว่า คิดหาค่าดัชนีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน ดัชนีราคากันตามปกติในท้องตลาด มีข้อผิดพลาดในการคิดคำนวณ และได้มีการทักท้วงให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนำไปแก้ไขให้ถูกต้อง

๓) ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๑. นำไปใช้ในการกำหนดราคาค่าทดแทนที่ดิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำแม่แห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว – บ้านวังตะเคียน ระหว่าง กม.๐+๐๐๐ – กม.๑๗+๒๕๐ จำนวน ๑๓ โชน

๒. นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบข้อมูล รายละเอียด พิจารณาตรวจสอบหลักการค่าทดแทนที่ดิน ทางหลวงสายอื่น

ชื่อผลงานลำดับที่ ๒ การพิจารณาดำเนินการจ่ายเงินค่าช่วยเหลือ ค่ารื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ค่าต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก และค่าขนย้าย (ที่ดิน) ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ที่หน่วยราชการดูแลเนื่องในการสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สายทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว - บ้านวังตะเคียน

๑) สรุปสาระสำคัญโดยย่อ

โครงการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด เป็นงานนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษตาก และเชื่อมโครงข่ายภูมิภาค และโครงข่ายระหว่างประเทศ ที่รัฐบาลให้ความสำคัญ โดยกำหนดแผน ระยะเวลาให้สร้างแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ดังนั้นในการดำเนินการด้านจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินจึงต้องเร่งรัดดำเนินการ และวางแผนงาน วิธีการ ให้มีความพร้อม ทั้งบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ งบประมาณ รวมถึงหลักเกณฑ์ ข้อกฎหมายต่างๆ ในการดำเนินการ เพื่อให้ได้พื้นที่ ที่จะใช้ในการก่อสร้างทางสายนี้ มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ ซึ่งเป็นทางตัดใหม่ตลอดสาย ระยะทาง ๑๗.๒๕๐ กิโลเมตร เขตทางกว้าง ๖๐.๐๐ - ๖๒๔.๘๐ เมตร รวมพื้นที่บริเวณ Interchange และ Sight Distance ทางแยกต่างๆ ตามแบบก่อสร้าง คิดเป็นพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ประมาณ ๑๐๑๔ - ๒ - ๕๔.๐ ไร่ แนวทางตัดผ่านที่ดิน ทรัพย์สินสิ่งปลูกสร้าง และพืชผลต้นไม้ของราษฎรเจ้าของที่ดินที่มีหลักฐานเอกสารสิทธิในที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน, น.ส.๓ ก., น.ส.๓ และอื่นๆ จำนวน ๑๓๘ แปลง คิดเป็นเนื้อที่ ประมาณ ๔๑๓ - ๒ - ๘๓.๐ ไร่ (ร้อยละ ๔๐.๗๕) ที่เหลือนอกนั้นตัดผ่านที่ดินที่ราษฎรถือครอง และทำประโยชน์ โดยไม่มีหลักฐานเอกสารสิทธิในที่ดิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ดินที่อยู่ในความดูแลของหน่วยราชการต่างๆ คือ ที่ราชพัสดุ เขตเศรษฐกิจพิเศษ, ที่ดินในเขตป่าไม้ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ละเมา, ที่ดินในเขตป่าไม้ป่าถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๒๕, ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (สปก.) และที่ดินที่สาธารณประโยชน์ที่พลเมืองใช้ร่วมกัน โดยที่ดินที่หน่วยราชการดูแลมีทั้งสิ้น จำนวน ๙๙ แปลง คิดเป็นเนื้อที่ ประมาณ ๖๐๐ - ๓ - ๗๑.๐ ไร่ (ร้อยละ ๕๙.๒๕)

ในการดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ราษฎรที่ถือครอง และทำประโยชน์ ในที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินนี้ ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากเป็นที่ดินที่อยู่ในความดูแลของส่วนราชการไม่อยู่ในข่ายการถูกเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ แม้ว่าจะมีการประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนเพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง บังคับใช้แล้วก็ตาม ก็ไม่สามารถนำมาใช้กับที่ดินที่หน่วยราชการดูแล การแก้ไขปัญหาในเรื่องการเวนคืนโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายจึงไม่สามารถดำเนินการได้ การจ่ายเงินช่วยเหลือเกี่ยวกับที่ดินที่อยู่ในเขตทางหลวง เพื่อใช้ในการก่อสร้างทาง ให้แก่ราษฎรที่ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินที่หน่วยราชการดูแล จึงเป็นการบรรเทาปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นจากการที่ราษฎรจะต้องย้ายถิ่นที่อยู่ เป็นการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในระดับหนึ่ง ซึ่งการดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือนี้ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ของกฎหมายพิเศษเฉพาะที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้

ในการจ่ายเงินช่วยเหลือในระยะเริ่มต้นโครงการของทางสายนี้ ใช้หลักเกณฑ์แนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ โดยมีการจ่ายเงินช่วยเหลือค่ารื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ค่าต้นไม้ยืนต้นและพืชล้มลุก แต่ไม่ได้ครอบคลุมรวมไปถึงเงินช่วยเหลือเยียวยาเกี่ยวกับที่ดินที่ราษฎรถือครองที่ดินที่หน่วยราชการดูแล จึงทำให้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ราษฎรที่ได้รับผลกระทบ และความเดือดร้อนจากการสร้างทางหลวง แต่ไม่ได้ประโยชน์

จากการจ่ายเงินช่วยเหลือ จึงไม่ยินยอม และไม่สละการครอบครองที่ดิน ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ทำให้งานก่อสร้างมีความล่าช้า ไม่สามารถใช้พื้นที่ที่ต่อเนื่องได้ ต่อมาคณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบอนุมัติหลักการ และวิธีการจ่ายเงินช่วยเหลือเกี่ยวกับที่ดินให้แก่ราษฎรผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ที่หน่วยราชการดูแล เนื่องในการก่อสร้างทางหลวง เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการทบทวน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ โดยเห็นชอบอนุมัติให้เพิ่มหลักเกณฑ์เงินช่วยเหลือเกี่ยวกับที่ดิน โดยกำหนดเป็นค่าขนย้ายที่ดินให้ด้วย และต่อมา กรมฯ ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ท้ายบันทึกสำนักจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ สด./๕๖๖ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ การจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่ราษฎรผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่หน่วยราชการดูแลในทางหลวงสายนี้ จึงประกอบด้วย ค่าเรือขนส่งปลูกสร้าง ค่าต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก และค่าขนย้าย(ที่ดิน) ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์วิธีการดังกล่าวจนในที่สุด สามารถแก้ปัญหาต่างๆ และทำให้งานก่อสร้างทางสายนี้สำเร็จลุล่วงตามแผนงานที่กำหนด โดยมีรายละเอียดขั้นตอนพอสังเขป ดังต่อไปนี้

๑. การจ่ายเงินช่วยเหลือค่าเรือขนส่งปลูกสร้าง ค่าต้นไม้ยืนต้น และพืชล้มลุก ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ (ซึ่งดำเนินการในระยะเริ่มต้นโครงการ)

๑.๑ สำนักงานทางหลวง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสำรวจทรัพย์สิน และประมาณราคา ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าโครงการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นประธานและเจ้าหน้าที่โครงการจำนวน ๒ คนเป็นกรรมการ

๑.๒ เมื่อเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการได้ดำเนินการผ่านขั้นตอนตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำเสนอจังหวัดพิจารณา เพื่อเห็นชอบสมควรให้ความช่วยเหลือ

๑.๓ นำเสนอคณะกรรมการปรองดอง หรือคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นให้พิจารณาเห็นควรจ่ายเงินช่วยเหลือ

๑.๔ เสนอกรมทางหลวงเห็นชอบ อนุมัติและดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่ราษฎรต่อไป

๒. การจ่ายเงินช่วยเหลือค่าขนย้าย(ที่ดิน) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ (ซึ่งดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือหลังจากที่กรมฯ ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีการจ่ายเงินช่วยเหลือ ตามบันทึกที่ สด./๕๖๖ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐)

๒.๑ นำข้อมูลรายละเอียดเสนอจังหวัด เพื่อให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ เกี่ยวกับการจ่ายเงินช่วยเหลือ ที่เห็นชอบ และอนุมัติหลักการ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๒.๒ ดำเนินการสำรวจรังวัดที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ และข้อกำหนดของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ตามข้อ ๒.๑ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าขนย้าย(ที่ดิน) ในทางสายนี้ คณะกรรมการได้มอบหมายให้สำนักงานที่ดินจังหวัดตาก สาขาแม่สอด เป็นผู้ดำเนินการรังวัดที่ดิน

๒.๓ นำเสนอคณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการพิจารณากำหนดราคาค่าขนย้าย(ที่ดิน) และเห็นชอบในการจ่ายเงินช่วยเหลือ

๒.๔ เสนอกรมทางหลวงเห็นชอบ อนุมัติและดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่ราษฎรผู้ถือครองที่ดินต่อไป

๒) ความยุ่งยากซับซ้อนของงาน

๑. ในการดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินในทางหลวงสายนี้ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญและเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อให้รองรับสอดคล้องตามแผนงานก่อสร้างทางหลวง แต่แนวทางหลวงส่วนใหญ่เป็นที่ดินที่อยู่ในความดูแลของส่วนราชการ ที่จะต้องจ่ายเงินในรูปแบบเงินช่วยเหลือซึ่งมีข้อกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ที่ซับซ้อนประกอบกับเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่มีการปรับเปลี่ยนบทบาทหลักเกณฑ์ของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ ทำให้งานอาจจะเกิดความล่าช้า ในทางหลวงสายนี้เจ้าหน้าที่จึงต้องแก้ปัญหาโดยการขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่ในการก่อสร้างก่อน แล้วจึงเร่งรัดดำเนินการจ่ายเงินให้แก่ผู้ถือครองที่ดินให้ภายหลัง

๒. ในการรังวัดที่ดินที่ราษฎรถือครอง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณากำหนดราคาเงินช่วยเหลือค่าขนย้าย(ที่ดิน) คณะกรรมการฯ ได้กำหนดให้สำนักงานที่ดินจังหวัดตาก สาขาแม่สอดเป็นผู้ดำเนินการรังวัดโดยใช้หลักเกณฑ์ วิธีการรังวัด ตามประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม แต่ในทางปฏิบัติการรังวัดมีความยุ่งยากซับซ้อนไม่สามารถกำหนดเนื้อที่ที่ชัดเจนได้ เนื่องจากที่ดินที่ราษฎรครอบครองโดยไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดิน ไม่มีการกำหนดตำแหน่งในระวางแผนที่, ไม่มีข้อมูลเจ้าของที่ดิน ที่ถือครองข้างเคียง, แนวเขตการครอบครองที่ดินไม่ชัดเจน และราษฎรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ข้อโต้แย้ง พิพาทแนวเขตที่ดินกัน ซึ่งเจ้าหน้าที่จึงต้องใช้ความพยายาม ในการแก้ไขปัญหา โดยให้รังวัดเฉพาะส่วนที่อยู่ในพื้นที่เขตทาง และหากยังมีปัญหาพิพาทแนวเขตกัน ก็จะใกล้เคียง ประนีประนอม เพื่อให้สามารถจ่ายเงินช่วยเหลือได้ตามหลักเกณฑ์ได้ ในส่วนข้อพิพาทที่ดินส่วนที่เหลือก็ให้ทำความเข้าใจและดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายต่อไปในภายหลัง

๓) ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

เมื่อกรมทางหลวง ได้มีการจ่ายเงินช่วยเหลือค่ารื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ค่าต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก และเงินช่วยเหลือค่าขนย้าย(ที่ดิน) ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองที่ดิน ที่อยู่ในความดูแลของส่วนราชการ ในแนวทางหลวงสายนี้ตัดผ่านตลอดสาย ซึ่งถือว่าเป็นเงินช่วยเหลือเยียวยาที่ให้ความเป็นธรรมครบถ้วน เพียงพอที่ผู้ถือครองที่ดินจะนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการโยกย้ายถิ่นฐาน หากที่อยู่ใหม่ ทำให้ลดปัญหาความขัดแย้ง ราษฎรให้ความร่วมมือยินยอมสละการครอบครอง ทำให้การดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อให้ได้พื้นที่ในการก่อสร้างทางหลวงสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตามแผนงานที่กำหนดไว้

ชื่อผลงานลำดับที่ ๓ การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และการดำเนินการต่อสู้คดี ปกครอง กรณีนายแมแฮตคาน อารีวงศ์กุล ขอให้กรมทางหลวงจ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่ม

๑) สรุปสาระสำคัญโดยย่อ

การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรวบรวมหลักฐานเอกสารในการแก้คำฟ้อง กรณี นายแมแฮตคาน อารีวงศ์กุล ฟ้องกรมทางหลวง ขอให้จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่มเป็นการตรวจสอบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจและในการ ใช้อำนาจนั้น ได้ใช้อำนาจเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ การดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ของผู้ฟ้องคดี หลักฐานที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๖๐๘ ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และผู้ถูกฟ้อง มีความจำเป็นที่จะได้มาซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวในการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐ สาย ทางเข้าสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ ๒ ที่แม่สอด ตอน บ้านหนองบัว – บ้านวังตะเคียน สาระสำคัญของเรื่องนี้ คือ เป็นการรวบรวมหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อนำเสนอพนักงาน อัยการผู้ได้รับมอบหมายจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องของผู้ฟ้อง ว่าผู้ถูกฟ้องได้ดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ ที่ดิน ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ได้ทำบันทึกข้อตกลงราคาค่าทดแทนที่ดิน ตามหลักฐานที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๖๐๘ ตั้งอยู่ที่ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เนื้อที่ ๕ ไร่ ๒ งาน ๗๕ ตารางวา ให้แก่ผู้ฟ้องคดีในราคา ๑๔,๗๙๑,๖๘๓.- บาท โดยทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดตาก สาขาแม่สอด เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจำนวนดังกล่าวครบถ้วนแล้ว

ปรากฏหลักฐานใบสำคัญรับเงิน ตามแบบ ง.๓-๑๑ กรมทางหลวง ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ กรณีจึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ชำระราคาตามที่ได้ตกลงกันไว้ในบันทึกข้อตกลงราคาค่าทดแทน ที่ดินมีผลสมบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ผู้ถูกฟ้องคดี มิได้เป็นฝ่ายผิดนัดชำระหนี้ ตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นการตรวจสอบและชี้แจง ข้อเท็จจริง พร้อมหลักฐานเอกสารเป็นหนังสือ และชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจาของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

๒) ความยุ่งยากซับซ้อนของงาน

การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรวบรวมหลักฐานเอกสารในการแก้คำฟ้องกรณี นายแมแฮตคาน อารีวงศ์กุล ฟ้องกรมทางหลวงขอให้จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่ม มีความยุ่งยากในการดำเนินการ ดังนี้

๑. การตรวจสอบข้อเท็จจริง หลักฐาน เอกสาร การดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ราย นายแมแฮตคาน อารีวงศ์กุล หลักฐานที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๖๐๘ ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ความยุ่งยากในการตรวจสอบข้อกฎหมาย การดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน หลักฐานที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๖๐๘ ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นการดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ในชั้นพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน โดยผู้ถูกฟ้อง ได้อนุมัติให้มีการจัด กรรมสิทธิ์ที่ดิน และแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ที่ จะต้องเวนคืน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีต้องดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ อีกทั้งผู้ฟ้องคดียังได้ยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดี และ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนมีมติให้เพิ่มเงินค่าทดแทนที่ดิน ส่วนที่ถูกเวนคืนแล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง กรมทางหลวง ขอเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กับศาลปกครองเพิ่มอีก ประเด็นดังกล่าวนี้ ต้องชี้แจงข้อเท็จจริงให้กับพนักงานอัยการหรือศาลเห็นว่ากรมทางหลวง ได้ดำเนินการ จัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ที่ดินรายนี้โดยวิธีการเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน พ.ศ.๒๕๓๐ แล้ว

ความยุ่งยากในการตรวจสอบข้อเท็จจริงในขั้นนี้ เป็นการตรวจสอบความถูกต้องหรือความสมบูรณ์ของหลักฐานเอกสารต่างๆ ว่ามีความถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่อย่างไร ความยุ่งยากของการดำเนินการคือ การตรวจสอบว่าข้อเท็จจริงนั้นๆ มีหลักฐานครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่อย่างไร เนื่องจากข้อเท็จจริงดังกล่าว ได้นำไปอ้างอิงในการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องการดำเนินการจะต้องถูกต้องทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย หากข้อมูลผิดพลาดคลาดเคลื่อน อาจจะทำให้มีผลกระทบต่อการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้อง มีการทักท้วง และจะต้องแก้ไข ทำให้เกิดความล่าช้า และทำให้การแก้คำฟ้องไม่เสร็จภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ความยุ่งยากในกระบวนการนี้ คือ ผู้ตรวจสอบจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ ต้องใช้ความรู้ความชำนาญ รวมทั้งประสบการณ์ และความเข้าใจในกระบวนการดำเนินการคดีในศาลปกครองเป็นอย่างดี

๒. การพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงหลักฐานเอกสารคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ความยุ่งยากในการตรวจสอบและพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำฟ้อง มีความยุ่งยากมากเนื่องจากการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องนั้น ผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจะต้องตรวจสอบคำฟ้องหลักฐานเอกสารที่ผู้ฟ้องอ้างอิงมาเป็นพยานในศาลโดยละเอียด และตรวจสอบตามประเด็นในคำฟ้องแต่ละประเด็น ทั้งนี้พนักงานอัยการจะได้นำข้อเท็จจริงและหลักฐานเอกสารต่างๆ ไปทำคำให้การในการแก้คำฟ้องได้ถูกต้องตรงประเด็น

๓. การจัดทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงและจัดส่งเอกสารหลักฐานให้พนักงานอัยการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้อง

ความยุ่งยากในการจัดทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงและจัดส่งเอกสารหลักฐาน เพื่อนำส่งพนักงานอัยการแก้ฟ้อง มีความยุ่งยาก ทั้งนี้ ผู้รวบรวมต้องทำการรวบรวมข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายในการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน หลักฐานที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๖๐๘ ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อย่างถูกต้อง และมีหลักฐานเอกสารมาแสดง แล้วจึงนำข้อเท็จจริงเหล่านั้นมาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริง ความยุ่งยาก คือ ผู้ร่างจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการเรียบเรียงลำดับข้อเท็จจริง ตามขั้นตอนงานจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน และเป็นไปตามประเด็นคำฟ้อง ความยุ่งยาก คือ จะต้องชี้แจงให้ครบถ้วนตามประเด็นของคำฟ้อง ถ้าหากไม่ครบถ้วน พนักงานอัยการอาจจะให้จัดทำบันทึกชี้แจงเพิ่มเติม

๔. การชี้แจงรายละเอียดประกอบพยานหลักฐาน

การชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ประกอบพยานหลักฐานเอกสาร เป็นขั้นตอนการตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานอัยการ พนักงานอัยการได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวไปชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ในการนี้ผู้ขอรับการประเมิน ในฐานะผู้อำนวยการส่วนกฎหมายและกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่จัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไปชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ความยุ่งยากในการชี้แจง ก็คือ ผู้ชี้แจงต้องเตรียมข้อเท็จจริงและหลักฐานเอกสารในการดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินให้พร้อมเสมอ โดยการรวบรวมข้อมูลทั้งด้านกฎหมาย และข้อเท็จจริง

๓) ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๑. นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบ และรวบรวมหลักฐานในการแก้คำฟ้องในชั้นศาลปกครองสำหรับทางหลวงสายอื่นๆ

๒. นำไปใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานหรือการตอบข้อหารือสำหรับทางหลวงสายอื่นๆ

ชื่อข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
เรื่อง การตรวจสอบที่ดินสงวนนอกเขตทาง

๑) สรุปหลักการและเหตุผล

ปัจจุบันที่ดินสงวนนอกเขตทาง มีจำนวนมาก และมีการบุกรุก รุกล้ำ เข้ามา เนื่องจากขอบเขตของที่ดินไม่ชัดเจน บางแปลงมีเนื้อที่จำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่มีการออกประกาศกระทรวงคมนาคม ทำให้เป็นข้อจำกัดในการรักษาที่ดินสงวนนอกเขตทาง ไม่สามารถครอบครองและดูแลที่ดินสงวนในพื้นที่นั้นได้ และที่ดินบางแปลงมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพ เช่น มีการเปลี่ยนแนวทางน้ำ และมีการกีดเซาะของน้ำ ซึ่งทำให้เนื้อที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ตรงตามบัญชีที่แขวงทางหลวงควบคุมอยู่

๒) ข้อเสนอแนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ส่วนกฎหมายและกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้ออกไปตรวจสอบที่ดินสงวนนอกเขตทาง ทั้งที่ได้ขึ้นทะเบียนและไม่ได้ขึ้นทะเบียน ตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงคมนาคม การตรวจสอบรายละเอียดข้อเท็จจริง เนื้อที่ที่ครอบครอง การบุกรุก รุกล้ำที่ดิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประโยชน์แก่งานทางตามนโยบายของกรมทางหลวงที่ให้ตรวจตราดูแลแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินสงวน โดยได้ทำการรังวัด และสำรวจทางกายภาพ ทำเลที่ตั้ง สภาพข้างเคียงโดยการใช้โดรน เพื่อให้ได้มาซึ่งภาพถ่ายทางอากาศ และสามารถเก็บรวบรวมเป็นหลักฐานที่สำคัญเพื่อใช้ในอนาคตได้

๓) ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. การบุกรุก รุกล้ำ ที่ดินสงวนจะน้อยลง เนื่องจากสามารถทราบความชัดเจนของเนื้อที่แต่ละแปลงว่าตรงกับบัญชีที่แขวงทางหลวง ควบคุมอยู่หรือไม่

๒. ทำให้ทราบลักษณะทางกายภาพของที่ดินว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เนื่องจากมีการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำเป็นภาพถ่ายทางอากาศ (โดรน) ไว้ เมื่อมีการบุกรุก หรือรุกล้ำ กรมทางหลวงสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบแก้ปัญหาได้แย้งในอนาคตได้

๓. สามารถเข้าไปดูแล ปรับปรุง หรือนำพื้นที่ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์แก่งานทางได้ ตามขอบเขตที่ได้มีการดำเนินการตรวจสอบในเบื้องต้น ที่มีความชัดเจนแล้ว

๔. มีการจัดเก็บข้อมูล ภาพถ่ายทางอากาศไว้ ณ สำนักงาน โดยการเก็บข้อมูลไว้ในแผ่น CD และอัปโหลดลงบนเว็บไซต์ห้องสมุดของสำนักงานทางหลวงที่ ๔ ด้วย

๕. กรณีที่ยังไม่มีการออกประกาศกระทรวง เมื่อมีการตรวจสอบเนื้อที่แล้ว และไม่มีการบุกรุก รุกล้ำ อีกทั้งยังไม่ปัญหาเรื่องการครอบครอง หรือพื้นที่ทับซ้อน ก็จะสามารถออกประกาศกระทรวงได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้ขอรับการประเมิน)

(นายสถาพร รัตนสุวรรณ)

นักวิชาการจัดหาที่ดินชำนาญการพิเศษ

(วันที่..... เดือน ๔ ม.ค. ๒๕๖๕ พ.ศ.)

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(นายวัฒน์ไทย์ นาชัยเวียง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงที่ ๔

(วันที่..... เดือน ๔ ม.ค. ๒๕๖๕ พ.ศ.)